

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Decano Et Capitulo Andegaven.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

memorato, recepto ab eo firmavimus juramento: sub cujus obtestatione videlicet juramenti ipse, qui patrinus ejus existens per XX. annos & amplius confessionem ejus sæpe receperat, quæ de illius sancti conversatione præmissimus, cum ipso Episcopo & aliis supradictis juratis similiter asseruit esse vera, & de obedientia quam in orationibus, vigiliis, & aliis pœnitentiæ fructibus, quæ sibi ab eo imposita erat, plus injuncto satisfaciens exhibebat, nos reddidit certiores. Ea etiam quæ de miraculis ipsis fuerant nobis exposita, per juramentum omnium prædictorum, qui propter hoc venerant, fide suscepimus pleniori; assertione ipsius Episcopi sub firmo verbo sacerdotis requisita in virtute obedientiæ concurrente: ut sic divinum & humanum secuti judicium, cum majori procedere securitate possemus. Cùm igitur hæc omnia, tam de probitate morum, quàm virtute signorum, ad favorem petitionis, pro qua Episcopus memoratus & alij supradicti ex parte vestra vehementer instabant, concurrere videremus, de fratrum nostrorum consilio, post multam deliberationem habitam cum eisdem Archiepiscopis & Episcopis, quos super hoc ad consilium nostrum admisimus, de divina misericordia & ejusdem sancti meritis confidentes, ipsum sanctorum catalogo duximus ascribendum; statuentes ut in die depositionis ipsius, ejusdem festività devotè à vobis & aliis Christi fidelibus annis singulis de cetero celebretur. Inde est quod universitatem vestram rogamus in Domino & monemus, per apostolica scripta præcipiendo mandantes, quatenus ejusdem sancti memoriam, prout dictum est, cum celebritate debita venerantes, ejus apud Deum suffragia humiliter imploretis; per cujus merita ad gaudia æterna pertingere valeatis. Datum Laterani II. Idus Januarij.

ARCHIEPISCOPO SIPONTINO.

Epist. 531.
Habens litteras
falsas ignoranter,
venia dignus est.

EX literis dilectorum filiorum I. Archipresbyteri, P. & L. Primiceriorum Ecclesiæ Sipontinæ, accepimus quòd cum super accusatione quam contra Abbatem sancti Benedicti Sipont. falsò R. Clericus, Iohannes Sacerdos, & Bartholomæus Diaconus intendebant, ad eos mandatum apostolicum emanasset, licèt iidem eum nomine monacho-

rum & oblatorum ipsius monasterij sancti Benedicti super multis criminibus, videlicet super dilapidatione, adulterio, perjurio, & falsitate, impeterent, proponentes quòd super his omnibus fuerat coram te convictus, & causa ipsa usque ad sententiam diffinitivam deducta, ipsos tamen Clericos mendaces & Abbatem innocentem in his omnibus invenerunt. Veruntamen idem Abbas fuit in tua præsentia proprio ore confessus quòd quasdam litteras, quas à sede apostolica impetrarat, in manu tua resignavit: quas cum falsas esse constaret, tu ipsum ab officio tamdiu decrevisti manere suspensum, donec nostro se conspectui præsentaret, mandato nostro per omnia pariturus. Vnde videlicet dicti Clerici eundem Abbatem, licèt nec monachi sint ejusdem monasterij nec oblato, sumperunt materiam accusandi. Sed ipse Abbas illius falsitatis innoxium & inculpabilem se ostendit, constanter affirmans quòd nunquam ad conscientiam vel notitiam ejus de illarum litterarum falsitate pervenerat, sed eas pro veris habuerat usque ad tempus quo ipsas, ut dictum est, resignavit. Quocirca fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus ab eodem Abbate cum tertia manu purgatione recepta quòd ei de falsitate litterarum illarum non constitit, ipsum ab hujusmodi infamia denunties absolutum, & eidem officium auctoritate nostra restituere non omittas, prædictos Clericos per censuram ecclesiasticam, appellatione cessante, monitione præmissa, compellens ut ab ipsius Abbatis de cetero molestatione indebita conquiescant. Datum Laterani XIX. Kal. Februarij.

DECANO ET CAPITULO
Andegaven.

INter corporalia & spiritualia eam cognovimus existere differentiam, quòd corporalia facilius destruuntur quàm construuntur, spiritualia verò facilius construuntur quàm destruuntur. Vnde juxta canonicas sanctiones Episcopus solus honorem dare potest, solus autem auferre non potest. Episcopi quoque à Metropolitanis suis munus consecrationis recipiunt, qui tamen non possunt nisi per Romani Pontificis sententiam condemnari. Cùm ergo fortius sit spirituale vinculum quàm carnale, dubi-

Epist. 531.
Translatio Episcoporum ad solium Romanum Pontificem per pertinet. Cap. Inter corporalia. De translat. Episc.

Vide Marcum
lib. 7. De concor-
dia cap. 26. §. 8.

rari non debet quin omnipotens Deus spirituale conjugium, quod est inter Episcopum & Ecclesiam, suo tantum iudicio reservaverit dissolvendum, qui dissolutionem carnalis conjugij, quod est inter virum & feminam, suo tantum iudicio reservavit, precipiens ut quod Deus conjunxit, homo non separet. Non enim humana sed divina potius potestate conjugium spirituale dissolvitur, cum per translationem, vel depositionem, aut etiam cessionem, auctoritate Romani Pontificis, quem constat esse Vicarium Iesu Christi, Episcopus ab Ecclesia removeatur. Et ideo tria hæc, quæ præmissimus, non tam constitutione canonica quam institutione divina soli sunt Romano Pontifici reservata. Sicut autem Episcopus consecratus, sine licentia Romani Pontificis suam non debet Ecclesiam derelinquere; sic & electus confirmatus, præter ejus assensum suam deserere nequit Ecclesiam, cui est matrimonialiter alligatus; cum non debeat in dubium revocari quin post electionem & confirmationem canonicam, inter personas eligentium & electi conjugium sit spirituale contractum. cui profectò episcopalis dignitas nihil addit, cum quis episcopali præditus dignitate, nullius tamen Ecclesiæ possit Episcopus esse; quemadmodum de illo contingit qui oneri pontificali renuntiat, non honori. Vnde cum non majus sit vinculum Episcopi ad Ecclesiam quam electi, maxime cum fuerit confirmatus, immo idem penitus, & non aliud, idem juris obtinet in utroque. Sicut ergo Episcoporum translatio, vel etiam depositio, sic & electorum cessio post confirmationem ratione spiritualis conjugij soli est Romano Pontifici reservata. Licet usque ad tempora ista quod cautum fuerat de Episcopis, expressum non fuerit de electis; propter expressam tamen similitudinem vel identitatem potius, nemini poterat videri dubium subtiliter intuenti, cum idem iudicium de similibus sit habendum. Sed neque illud quod in canone legitur de electo, ut si ultra quinque menses per suam negligentiam retineatur viduatam Ecclesiam, nec ibi nec alibi consecrationis donum percipiat, immo Metropolitanus sui cedat iudicio, aliter intelligentibus poterat suffragari, cum non intelligatur Ecclesia viduata, quasi sponsum non habeat, sed quia cum

sponsus ejus nondum sit consecratus, adhuc, quoad quædam, quasi viri manet solatio destituta. sicut juxta communem modum loquendi illa dicitur Ecclesia viduata, quæ licet Episcopum habeat, inutilem tamen perhibetur habere. Nec quod de cessione subsequitur, & statutum fuit ad pœnam, trahi debet ad gratiam; ut sicut Metropolitanus iudicio electus dejicitur, ita etiam ad aliam Ecclesiam possit transferri; præsertim cum nec sine auctoritate Romani Pontificis fiat cessio vel dejectio memorata, qui, ut possent ex canone illo, Metropolitanis indulgit. Vnde si circa translationem idem fieri voluisset, quod de cessione dixerat & de translatione poterat expressisse, & quod non est sanctorum patrum decreto sancitum, superstitionis non est ad inventionibus præsumendum; præsertim cum * nonnunquam intelligatur prohibitum quod non invenitur expressum. Sanè nos, qui sacra docente scriptura monemur ne nostrum alij demus honorem, quoniam apostolatu nostro multis referentibus innotuerat quod venerabilis frater noster Turonen. Archiepiscopus magistrum W. de Chimeleio, qui electus fuerat in Episcopum Abrincensem & per Metropolitanum suum postea confirmatus, qui aliquandiu tam in spiritualibus quam in temporalibus ministrarat, in Ecclesiam vestram præter apostolicæ sedis auctoritatem transferre præsumpsit, & Episcopum consecrare, quem & venerabilis frater noster Rothomagensis Archiepiscopus præter apostolicæ sedis mandatum absolvit, & ei tribuit licentiam transeundi, venerabili fratri nostro Bituricen. Archiepiscopo, de quo plenam fiduciam obtinemus, dedimus in mandatis ut inquisita super hoc plenius veritate, si rem gestam taliter inveniret, tam memoratum Turonensem quam ipsum Rothomagensem Archiepiscopos, qui saltem apostolicam sedem super hoc, quod novum emerferat, præsertim cum juxta traditiones canonicas majores ecclesiasticæ causæ ad sedem apostolicam sint referendæ, consulere debuerunt, à confirmatione pariter & consecratione Pontificum, memoratum verò W. ab executione pontificalis officij nostra fretus auctoritate suspenderet. Qui mandati nostri diligens executor, super quo devotionem ejus digna gratiarum prosequimur actione, cum per

* In Tertia Col-
lect. nunquam

Vide supra epist.
117.

Vide supra epist.
447.

confessionem spontaneam eidem Bituricen. Archiepiscopo de veritate negotij constitisset, dictos Archiepiscopos & Episcopum juxta tenorem mandati nostri suspendit. Et quamvis iidem Archiepiscopi Turopen. & Rothomagen. tanquam majores plus excefferint in præmissis, præfatus verò Episcopus minùs, utpote illorum, tanquam majorum, errorem secutus; nos tamen intellecta per literas & per nuntios eorundem Archiepiscoporum confessione spontanea & supplicatione devota, veniam errori dedimus, quia non ex malignitate sed ex simplicitate peccarunt. Et quoniam præfatus Episcopus, qui & minùs peccaverat, & sicut ex præmissis apparet, severiùs fuerat castigatus, ad apostolicam sedem licet spontanea voluntate, non tamen sine multis laboribus & expensis accessit, reatum suum recognoscens, humiliter & devotè misericordiam postulans, & judicium non requirens; nos super facto ejus cum fratribus nostris communiter tractatum habentes, & subtiliter indagantes quòd licet munus sibi consecrationis impensum nec prioris Ecclesiæ ipsum Pontificem fecerit nec secundæ, cum ad primam non fuerit consecratus, & ad secundam, prioris vinculo perdurante, non potuerit canonicè consecrari, adhuc alteri alligatus conjugaliter; illud tamen providè attendentes, quòd & urgens necessitas & evidens utilitas Ecclesiæ vestræ, quoniam non poteratis in aliam personam idoneam convenire, dispensationis gratiam requirebant, eo de plenitudine potestatis tam à vinculo prioris Ecclesiæ quàm à pœna suspensionis penitus absoluto, de benignitate sibi apost. sedis duximus concedendum ut priore consensu hætenus perdurante, sicut per literas personarum Ecclesiæ vestræ nobis est intimatum, Andegaven. Ecclesiam tanquam proprius Pontifex ad laudem & gloriam nominis Dei, ad honorem & exaltationem ipsius, & ad salutem & utilitatem suam & tam Cleri quàm populi sibi commissi studeat gubernare, ut præveniente divina gratia & sequente plus prodesse velit & valeat quàm præesse; præsertim temporibus istis, quibus cum abundet iniquitas, & peccatis exigentibus multorum caritas refrigerat, opus est non mercenario, sed pastore. Quocirca vobis per apost. scripta præcipiendo mandamus quatenus ipsum

Episcopum tanquam patrem & pastorem animarum vestrarum recipientes humiliter & devotè, reverentiam ei debitam, honorem, & obedientiam impendatis; ut ipse in vobis filialem devotionem inveniat, & vos in eo paternum reperiatis affectum. Datum Laterani XII. Kal. Februarij.

*MONTANARIO SVBDIACONO nostro.

CVM super Prioratu sancti Savini de Plano Spoleti inter te & Philippum Iohannis Pelagalli quæstio verteretur, & ob hoc ad sedem apostolicam venisset, dilecto filio nostro G. sancti Adriani Diacono Cardinali causam ipsam commisimus sine debito terminandam; in cuius præsentia quòd Prioratus ipse ad te pertineret probare per electionem canonicam satagebas; cum à Canonicis ipsius Ecclesiæ primò fuisses electus, qui ab annis quinquaginta Priores in dicta Ecclesia sine contradictione qualibet elegerunt. Verùm præfatus Philippus, quòd idem Prioratus sibi potius deberetur, ea nitebatur ostendere ratione, quia per venerab. frat. nostrum Matthæum Spolet. Episcopum ibidem fuerat institutus, ad quem institutionem ipsam spectare firmiter asserbat. Ad hæc ergo probanda rebus utriusque patris receptis, & eorum depositionibus publicatis, cum super eis sufficienter esset utrinque, prout jus expostular, disputatum, antequam definitiva sententia proferretur, præfatus Cardinalis pro Ecclesiæ negotiis fuit à nobis in regnum Siciliæ destinatus, in cuius locum substituvimus dilectos filios nostros Augonem sancti Eustachij & G. sancti Nicolai in carcere Diaconos Cardinales. Qui cum, rationibus & allegationibus partium diligenter inspectis, & de causæ meritis habita notitia pleniore, quæ præmissa sunt nobis fideliter retulissent, quia constitit nobis, per confessionem etiam præfati Episcopi, quòd dictus Philippus in præscripta Ecclesia per eum non fuerat institutus, tibi adjudicavimus ipsius Ecclesiæ Prioratum, ab impetitione præfati Philippi, cui super quæstione præmissa silentium perpetuum imposuimus, re sententialiter absolventes. Nulli ergo &c. nostræ diffinitionis &c. Datum Laterani X. Kal. Februarij.

PETRO

* In cod. MS. Caler. MONTANO. Epist. 111. Ipsi Prioratum sancti Savini, ad quem electus erat, constituit.